صبورالله سیاسنگ
پښتو ژباړه: رحمت آریا ۲۰۲۳ اکتوبر

۲۰۲۴/۰۳/۲۷

د (میر اکبر خیبر)
د قتل پلټنه
۵۷ برخه

په پام کې ده چې په ۲۰۲۴ز کال کې د میر اکبر خیبر د قتل د پلټنې په هکله دوهم ټوک ولیکل سي. له دې کبله له ټولو ښاغلو لوستونکو په ځانګړې توګه د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند له لوړ پوړو او ټیټ پوړو غړو او عیني شهودو څخه هیله کېږي چې که د افغانستان د تأریخ د یوهٔ ناسپړل سوي باب په هکله کره او ناویل سوي دقیق معلومات په لاس کې لري نو یا دې له ما سره او یا دې له لیکوال ښاغلي ډاکټر صبورالله سیاسنګ سره د برېښنالیک د پتو له لارې اړیکه ونیسي او دغه تشه دې ډکه کړي. مه پرېږدئ چې تأریخ په راتلونکي کې تحریف سي.
په درنښت

د معلوماتو راټولونکی	صبورالله سیاسنګ
برېښنا لیک پته:	siasang@yahoo.com
پښتو ژباړه:	رحمت آریا - اکتوبر ۲۰۲۳
د برېښنا لیک پته:	RahmatArya@Rogers.com

ډاکتر شرق: په هغو شپور ورځو کې چې په هند کې وم د هغهٔ څو قلمي لیکونه مې ضیاء مجید ته په امانت پرېښودل. ورته مې وویل: له دې چې افغانستان ته ستنېږم، که دا لیکونه له ما سره وي په قوي احتمال سره به له هغهٔ ځایه لېږې او ورک سي. ضیاء مجید وایي چې هماغه لیکونه ددهٔ له کورنۍ سره سته.

سیاسنګ: د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند له مشرانو سره څنګه آشنا سواست؟

شرق: لومړی مې نور محمد تره کي وپېژاندهٔ. ښايي هغه مهال به دېرش کلن وو او د مجید زابلي د مالي چارو مدیر وو. زه شل کلن وم. ددې لیدني کتني نېټه ۱۹۴۵ز کال دی. له دې نېټې پېنځهٔ یا شپږ کاله وروسته له ببرک کارمل سره د محصلینو په اتحادیې کې آشنا سوم. ببرک هغه وخت کمونیستي افکار او تخلص نهٔ درلود. د عبدالرحمن محمود او د هغهٔ د سلطنتي ضد دریځ پلوی وو. زه او حفیظ الله امین په ۱۹۵۵ یا ۱۹۵۶ز کال کې له یوبل سره د صدارت د عمومي اداري مدیر تاج محمد وردک له لارې آشنا سوو. امین د کابل د خوشحال خان د لیسې ښوونکی وو.

سیاسنګ: تصادفاً ستاسو د میز پر مخ د یوې پاڼې له مخې چې زما په سترګو لګېږي، ستاسو د زوکړې نېټه ۱۹۲۵ز کال/ ۰۷/ ۱۹ لیکل سوې ده. آیا د ۱۹۲۵ز کال د جولای د میاشتې ۱۷ نهٔ ده؟

باید د جولای اولسمه وي. هغه وخت چې له نورو اسنادونو سره یو ځای زما پاسپورت لوېدیځ لور ته زما د سفر په هکله چمتو کېدهٔ، زما زوی میرویس ۱۷ شمېره په دې ډول لیکلې وه چې د ۱۹ شمېرې ته ورته وه. کله چې اسناد مې ترلاسه کړل زما پام دې ټایپي تېروتنې ته واوښت، خو ناوخته سوې وه. له دې چې دومره ډېر توپیر په کې نهٔ وو ما د هغې د تصحیح لپاره کوم اقدام ونهٔ کړ.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکي په ځیر و لولئ

سیاسنګ: په غالب ګومان سره چې خیبر هم، چې ستاسو دوست او له تاسو سره هم عمره وو، باید په ۱۹۲۵ز کال کې زېږېدلی وي.

ډاکټر شرق: دواړه همټولګیوالله او همسن توب مو صحیح دي. موږ دواړو د عسکري لیسې په عین ټولګي کې درس لوستی دی. هغه مهال، د زوکړې نېټې ته چنداني پاملرنه نـهٔ کېدله. چارواکو هغه مهال د رسمیاتو د مسایلو لپاره د اړتیا په صورت کې، د سن تعیین د اټکل او تخمین له مخې کاوهٔ. که موږ هم عمره نـهٔ وو، نو زموږ د زوکړې د کلونو د فرضي اټکل له مخې، ښایي زه له مرحوم خیبر څخه به یو کال کشر اوسم یا به یو کال مشر. یاد دې په خیر وي.

سیاسنګ: خیبر په کوم کال کې زنداني سو؟

ډاکټر شرق: حساب به ئـې د خوشې کېدلو له نېټې لږ آسانه سي. خیبر د محمد داؤود د صدارت د دورې له پیل کېدلو شپږ میاشتې وروسته یعنې په ۱۹۵۵ز کال کې له حبس څخه خوشې سو. نوموړی ټول ټال څه دباندې شپږ کاله محبوس پاتې سوی وو، غالباً د ۱۹۴۸ز کال په وروستیو کې به زنداني سوی وي، ځکه چې موږ دواړه په ۱۹۴۶ز کال کې یو ځای له عسکري لیسې څخه فارغ سو.

سیاسنګ: آیا خیبر او دوه تنه نور دوستان ئې د سیاسي فعالیتونو په تور زنداني سوي ول؟

ډاکټر شرق: خیبر او زما په ګډون زموږ اکثریت همدوره دوستان په داسې تنکي عمر کې ــتر پینځهٔ ویشت کلنۍ پورې – په سیاست کې ښکېل نـهٔ وو، سیاسي فعالیتونه لا پر خپل ځای پرېږدئ او هغه هم تر دې کچې چې برخلیک ئـې تر سیاسي زندان پورې ورسوي.

سیاسنګ:ویل کـېږي چې خیبر د «انګار» په شان سیاسي جراید د نظامیانو په منځ کې په پټه خپرول او له محمد علي جناح او نواب زاده لیاقت علي خان سره ئـې یو شمېر تماسونه درلودل.

ډاکټر شرق: زموږ په هېواد کې د مذمومو عاداتو په منځ کې یو ئـې د افسانو د جوړولو شوق دی. په هغو کلونو کې ما او خیبر تر ټولو ښـهٔ مواد چې لوستل، د شعر او داستان په هکله له ادبي مقالاتو او د کومې مجلې او ورځپاڼې له فرهنګي مسایلو پورته بل شی نـهٔ ول. «انګار» نـهٔ یوازې دا چې کومه مخفي نشریه نـهٔ وه بلکه د میوند په جادې کې ئـې دفتر او رسمي حق الاشتراک درلود. هره ګڼه ئـې پینځوس پوله پلورل کېدله. نو خیبر دې ولې علني جراید ګېډۍ ګېډۍ له قرطاسیه پلورنځیو څخه له ځان سره راوړي او په پټه او مخفي توګه دې د نظامیانو په منځ کې وویشي؟ تر ټولو مهمه خبره دا ده کله چې خیبر او دوستان ئـې زنداني سول، د «انګار» جریده لا جوړه سوې نـهٔ وه. له محمد علي جناح او نواب زاده لیاقت علي خان سره د تماس خبره د همداسې کسانو د شطحیاتو یوه خبره ده. خدای خبر چې خیبر او ما به په هغـهٔ عمر کې د دغو دوه وو تنو نومونه اورېدلي ول یا نـهٔ ول. تأریخي پېښنو ته دا ډول جعلي ښاخونه او جرړه ورکول د افرادو سیاسي ژوند ته ګټه نـهٔ کوي.

سیاسنګ: ولې زنداني سوي ول؟

ډاکټر شرق: تر هغـهٔ ځایه چې ما اورېدلي دي، میر اکبر له معمول سره سم د ژمنیو رخصتیو لپاره په لوګر کې خپل کور ته تللی وو. د خپلوانو په منځ کې ئـې کوم چا یوه قدیمي شخصي تومانچه درلوده. دی چې پوهېدهٔ خیبر په کابل کې په نظامي شق کې تحصیل کوي او سرو او کار به ئـې په راتلونکي کې له وسلو سره وي، نو خپله تومانچه ئـې راوړه او ورته ئـې وویل چې دغه وسله کومه عارضه لري. په لوګر کې ئـې د جوړېدلو امکانات نـهٔ سته، هر کله چې کابل ته تللئ نو دا تومانچه له ځان سره یوسه، نواقص ئـې لېرې کړه او په راتلونکو رخصتیو کې ئـې بـېرته راته راوړه. لنډه دا چې خیبر دا تومانچه د لیلیې خونې ته راوړه چې کوم مسلکي شخص ته ئـې وښیي او د امکان په صورت کې ئـې ورته ترمیم کړي. د لیلیې په چاپېریـال کې د هم – اتاقیانو له ډلې څخه کوم چا تصادفاً دا تومانچه لیدلې وه یا له کومې بلې لارې خبر سوی وو او راپور ئـې ورکړی وو چې خیبر وسله لري. د نادر شاه د قتل له دوران څخه را په دېخوا او له عمومي دروازې څخه د وسلې د راوړلو خونړیو سوابقو ته په کتنې، تر هغو چې خیبر خپله اصلي قصه وواییي او خپله بې ګناهي ثابته کړي د حبس څو کلونه ئـې تېر کړل. بس همدومره.

سیاسنګ: آیا دا خبره سمه ده چې د شاه ایجنټانو د خیبر کورنۍ تس نس او له منځه یوړه؟

ډاکټر شرق: دا هم د خلکو له خپلو ګېډو جوړې کړې خبرې دي. که په خیبر باندې د ممنوعه پاڼو د ویشلو، د شاه محمود خان د قتل د پلان د طرحې د جوړلو، د نو روز په پاڅون کې د ونډې اخېستلو او د پاکستان له مشرتابـهٔ سره د تماس لرلو لګول سوي تورونه ثابت سوي وای صاف او ساده ئـې اعداماوهٔ. د سلطنت لپاره د یوهٔ څو ویشت کلن ځوان اعدامول

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

کوم سخت کار وو؟ کله چي یو تورن د حبس له ځو کالو تېرولو وروسته آزادېږي او بېرته په رسمي دندو منل کېږي، باید پوه سو چي په لوګر کي د هغـهٔ د بي ګناه کورنی د تس نس کولو تور بي بنسټه دی.

سیاسنګ: خـیبر ځنګه آزاد سو؟

ډاکټر شرق: په ۱۹۴۹ز کال کي د صدراعظم په توګه د محمد داؤود له تقرر وروسته ما د میر اکبر د خلاصون وړاندیز د هغـهٔ استحضار ته ورساوهٔ او ومي ویل چي هغه د یوهٔ سؤ تفاهم له مخي محبوس سوی دی. څو موده وروسته، محمد داؤود د کورنیو چارو وزارت مرستیال عبدالوهاب ته امر وکړ چي میر اکبر او څو تـنـه نور زندانیان ورته ورولي. د کابل والي سید عبدالله، خـیبر او یو یا دوه تـنه نور په داسي حال کي د صدراعظم دفتر ته راوستل چي لاسونه ئي ولچک ول. په هماغه ورځ ئـي د خلاصون امر صادر سو.

سیاسنګ: آیا د محمد داؤود په امر د خـیبر خوشي کېدل، کېدای سي د هغوی د نـېږدې والي انګېزه وي؟

ډاکټر شرق: د محمد داؤود دریځ ته په درنښت، هغـهٔ په میر اکبر باندې کومه ځانګړې پـېرزوینه او خاص لطف ونـهٔ کړ. تورن د یوې بي کاره تومانچي د لېږد په تور زنداني سوی وو چي باید له لومړنیو تحقیقاتو او د بي ګناهی له اثبات وروسته آزاد سوی وای، خو په خواشیني چي تر ډېرې مودې پورې محبوس پاتي سو. د عسکري د قوانینو د لایحي پر بنسټ په نظامي شق کي ئـي بیا منل کېدل ناشوني ول خو بیا هم د کورنیو چارو په وزارت کي ومنل سو. له زندان څخه د خوشي کېدلو خبرې محمد داؤود ته د خیبر په نـېږدې کېدلو باندې کومه اغېزه نـهٔ درلوده. فکر کوم چي خیبر د زندان له خوشي کېدلو وروسته تر لسو کلونو پورې د محمد داؤود لیدلو ته نـهٔ وو ورغلی.

سیاسنګ: ځرنګه او په کوم کال کي ئـي ورسره ولیدل؟

ډاکټر شرق: د هغوی لومړنی رسمي لیدنه زما د غوښتنې پر بنسټ په ۱۹۶۵ز کال کي وه. د خبرو په پای کي داؤود وویل: خلک حق لري چي په هرې عقیدې، په هرې لارې او هر مسلک چي زړهٔ ئـي غوښتـي وي لاړ دې سي. البته په دې شرط چي تل دې د خپل هېواد د علیا ګټو په فکر کي وي او له هر ډول نورو ګټو او امتیازاتو څخه ئـي لوړ وګڼي. خیبر د هغـهٔ د خبرو په تأیید سره زیاته کړه: سره له دې چي د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند غړی یم، ملي روحیه لرم. هره هغه مفکوره چي د هېواد ګټي په کي نغښتي نـهٔ وي، ما ته هېڅ اهمیت او ارزښت نـهٔ لري.

سیاسنګ: په ۱۹۶۵ز کال کي هم تاسو د محمد داؤود او تره کي تر منځ لیدني ته لاره هواره کړې وه.

ډاکټر شرق: هغه لیدنه د خیبر په غوښتني وسوه. هغـهٔ راته وویل چي د دغو دوه وو تنو د لیدني امکان ورته برابر کړم. تره کي نوی د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مشر په توګه غوره سوی وو او له دې نـېټي یوه یا دوه میاشتي وروسته محمد داؤود موږ دواړو ته په خپل کور کي بلنه راکړه. له تعارفاتو او پوښتنو ګروېږنو وروسته تره کي پوښتنه کړه: د خدای او د اسلام ددین په هکله څه نظر لرئ؟ هغـهٔ ځواب ورکړ: په خدای تعالی ایمان لرم او د اسلام د مقدس دین پیرو یم. تره کي وپوښتل: د هغو کسانو په هکله څه نظر لرئ چي په خدای ایمان ونـهٔ لري؟ هغـهٔ ورته په ځواب کي وویل: په خدای باندې ایمان لرل او یا نـهٔ لرل د افرادو د پوهې او استدراک پر بنسټ له یو بله توپیر کوي. مؤمن او کافر اوسېدل شخصي موضوع ده او نـهٔ باید د شخړې موجب اوسي. تره کي وویل: زموږ ګوند له تاسو څکه مننډوی دی چي له شوروي سره مو د نـېـکو او دوستانه اړیکو بنسټ کښېښنود. محمد داؤود وویل: "د افغانستان د خلکو د هوساینې او ښـبـرازئ لپاره چمتو یم چي د نړۍ هر ګوټ ته مراجعه وکړم. هر هغه هـېـواد چي صادقانه او له غرض پرته وغواړي زموږ له هېواد سره مرسته وکړي زموږ دروازې ئـي پرمخ پرانیستي دي او فکر کوم ستاسو خبرې هم باید همدلته پای ته رسېدلي وي." دا لیدنه په سرې فضا کي پای ته ورسېده.

د هماغي ورځي په سبا ئـي خیبر راته وویل: غواړم د پرون ورځي د لیدني په هکله دقیق معلومات ولرم. آیا کولی سم ستاسو کور ته درسم چي له نـېږدې خبرې وکړو؟ ورته مي وویل: د پوښتلو کومه اړتیا نـهٔ سته. تل او هرکله دې چي غوښتي وي کولی سئ راسئ. کله چي راغی ما ټوله ماوقع ورته وویله او ومي ویل: تره کي له خدای په امانی وروسته — د محمد داؤود له کوره دباندې راته وویل: فکر نـهٔ کوم چي له سردار داؤود سره دې زموږ د ګوند د اړیکو رامنځته کول اړین وي، ځکه چي هېڅ ګټه نـهٔ لري. موږ له هغو اشخاصو سره علاقه نیسو چي له موږ سره ئـي موخه یوه او ګډه عقیده ولري. خیبر ددغو خبرو په اورېدلو غمجن سو، خو کومه ځانګړې مثبته یا منفي تبصره ئـي ونـهٔ کړه.

څو ورځي وروسته د داؤود لیدلو ته ورغلم، هغـهٔ له تره کي سره لیدني ته په نغوتې وویل: دغه ډول کسان د افغانستان د خلکو په درد نـهٔ لګـېږي. دوی نـهٔ په خدای عقیده لري او نـهٔ د اسلام په دین او نـهٔ په خلکو. ورته مي وویل: وبخښئ. په دغو حساسو شرایطو کي موږ ډېـرو همکارانو او ملاتړو ته اړتیا لرو او عین وخت کي یو شمېـر کسان غواړي تاسو وویني، له بده مرغه کله ناکله دغسي حالات رامنځته کـېږي او ستاسو وخت په بي ګټي توګي ضایع کوي. په رښتیا سره

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

چې ما نـهٔ بایـد ستاسو لـیدلو ته تره کی راوستی وای. راته ئـې وویل: فرق نـهٔ کوي. خو بیا هم بایـد له بـېلابـېلو کسانو سره وګورو. پرېـږده هغوی چې ما نـهٔ پـېژني، ومې دې پـېژني چې څه ډول فکر کوم او څه غواړم. تأسف دلته دی چې سلطنتي نظام ولې د ډیموکراسۍ په نوم داسې کسانو ته د آزاد فعالیت حق ورکړی چې له ملي ګټو سره بې علاقې او د افغانستان د خلکو په مقدساتو بې باوره دي.

سیاسنګ: آیا بل ځل ئـې کومه ناسته درلوده؟

ډاکټر شرق: په ۱۹۷۰ز کال کې تره کي بیا هم غوښتـنه وکړه چې له محمد داؤود سره وګورئ. دا لـیدنه ما تنظیم کړه او یقین لرم چې ډېـره لنډه او د خبرو تومنه او محتوی ئـې تقریباً د هماغې لومړۍ لـیدنې د مضمون تکرار وو. د دواړو په ذهنیت کې د هېـڅ ډول بدلون نښې نـهٔ لـیدل کـېدلې. د لـیدنې د پای او د خدای په امانۍ ډول ئـې تـېـرې تجربې ته بشپړ ورته والی درلود.

سیاسنګ: آیا کله هم مـحـمد داؤود غوښتـې دي چې د ګوند له مشرانو سره لـیدنه ولري؟

ډاکټر شرق: په ۱۹۷۱ز کال کې د مـحـمد داؤود په دستور اړینه وبلل سوه چې له میر اکبر خـیـبـر، ببرک کارمل، نور محـمد تره کي او سلیمان لایق سره اړیکه له سره نوې کړو.

سیاسنګ: آیا هغوی ته مو وویل چې تاسو څه غواړئ؟

ډاکټر شرق: نـهٔ مو ول ویلي، خو غوښتل مو ورته ووایو چې څه غواړو. د ۱۹۷۱ز کال د دوبي یوه ورځ وه چې ما ئـې هـېـڅ د اورېـدلو توقع نـهٔ درلوده، سلیمان لایق په ډېـر ټیټ غږ راته وویل: « ډاکټر جانه! دا خبره دې زموږ په منځ کې وي. اورېـدلي مې دي چې کودتا کوئ؟» زه د خبرې بیخ ته ورسـېـدم او راته ثابته سوه چې خبر له کوم سوري وتلی او دهٔ ته وررسـېـدلی دی.

سیاسنګ: د خـیـبـر او کارمل نـېـږدې والی او لـېـرې والی؟

ډاکټر شرق: ددوی د مناسباتو د نـهٔ حسنه توب په هکله هماغومره چې نور پوهـېـږي زه هم پوهـېـږم. زما په مخکې او زما په حضور کې ما ددوی له خولو څخه کومه ناوړه تبصره یا د متقابل تخریب خبره نـهٔ ده اورېـدلې. یو شمـېـر نیوکې او د یو بل پر ضد د تورونو د لګولو خبرې ئـې راته کولې – ددغسې خبرو یادول دلته – مخصوصاً چې اوس ژوندي نـهٔ دي او زموږ په منځ کې نـهٔ سته – مناسب نـهٔ وینم.

سیاسنګ: د خـیـبـر مخالفین پر هغـهٔ باندې له «ملي مصؤونیت» سره د همکارۍ تور لګوي.

ډاکټر شرق: دا بې انصافي او د خـیـبر له روح سره جفا ده. د خـیـبر آزاده روح د استخباراتي تشکیلاتو د غړیتوب لپاره نـهٔ وه جوړه سوې. یو شمـېـر څرګند کسان دي چې د همداسې دندو لپاره ئـې مهارت درلود او لري ئـې. د بـېـلګې په توګه: قادر او وطن جار هـېـڅکله د ملي مصؤونیت رسمي کارمندان نـهٔ ول خو مستقیماً د ولسمشرۍ ارګ ته به راتلل او اکثراً مؤثق راپورونه به ئـې راوړل. وطن جار به ویل او په رښتیا هم په سمه به ئـې ویل چې: د توطئـې په کشفولو کې خاص استعداد لرم. شیرجان مزدوریار د ملي مصؤونیت د دستګاه رسمي مأمور وو او نـهٔ ئـې سوای کولی مستقیماً راپور راوړي. دغه څو نومونه مې د بـېـلګې په توګه یاد کړل. خـیـبـر آزاد او پرهیزګار وو.

سیاسنګ: د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند په هکلـه ئـې څه ویل؟

ډاکټر شرق: په خـیـبـر باندې خپل ګوند د زړهٔ له تله ګران وو خو کله ناکله به ئـې د خپلو همفکرانو په اړه په زړهٔ پورې ټوکې کولې. یوه ورځ ئـې وویل: زموږ ګوند بد ګوند نـهٔ دی خو پورتـنیو پوړونو ته ئـې څو تـنو عجیبو او غریـبو خلکو لاره موندلې ده. له دغو عجایـبو او غرایـبو څخه یو ئـې زما خپلوان سلیمان لایق دی. په سیاست کې په دوه طبقه کسانو باندې اعتماد نـهٔ سي کـېـدای: لومړی ملا او دوهم شاعر. لایق هم ملا دی او هم شاعر! (البته چې خـیـبـر دا خبره د ظرافت له مخې کوله او جدي نـهٔ وو.)

سیاسنګ: ستاسو او د خیـبر وروستۍ لـیدنه؟

ډاکټر شرق: - د ۱۹۷۷ز کال د جون په میاشت کې – په جاپان کې د سفیر په توګه زما له تقرر دوه اونۍ مخکې، خـیـبـر له سیـد جان لالا سره زما دفتر ته راغی. د نورو خبرو په ترڅ کې ئـې وویل: د ګوند داخلي وضعیت ډېـر نامطلوبه لوری نیولی دی. تکل لرم چې د ګوند د ماجرا پالنې مخه ونیسم. زه به خپل کوښښ وکړم خو په دې نـهٔ پوهـېـږم چې بریالی به سم که نه. ما ورته وویل: لاړ سه همدا خبرې رهبر [محـمد داؤود] ته ووایه. وئـې ویل: راتلونکې میاشت ئـې لـیدلو ته راځم. دا چې ددوی لـیدنه وسوه که نه، زه معلومات نـهٔ لرم.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

سیاسنګ: خیبر څه ځانګړتیاوې درلودې؟

ډاکټر شرق: پاک، صادق، مهربان، شخصي او کورنیو اخلاقي فضایلو ته ژمن او د خلکو د دودونو او عنعناتو په اهمیت باندې معتقد وو. ډېر لوړ آفاقي معلومات ئې درلودل. آرام او متعدل وو او په دا ډول ئې خبرې کولې چې د خبرو کولو بڼې ئې د هر اورېدونکي پام ځانته اړاوهٔ. له دې خبرې څخه زښت ډېر کړېدهٔ چې د افغانستان د خلق ډیموکراټیک ګوند په شوروي اتحاد پورې ژور تړلی دی.

سیاسنګ: ستاسو له نظره، خیبر څه شی باید درلودای چې نهٔ ئې درلودل؟

ډاکټر شرق: ښایي تاسو زما په ځواب وخاندئ. خیبر فرکسیون باز نهٔ وو، خو کاشکې وای. که هغهٔ غوښتي وای کولی ئې سوای چې د ګوند ستره بدنه تر خپل سیوري لاندې راولي او د رامنځته سویو سیاسي کړکېچونو اندازه راټیټه کړي. شرافت چې قاعدتاً باید د هر سالم انسان د پیاوړتیا ستر ټکی وي، د خیبر د ضعف په ستر ټکي بدل سوی وو. سیالانو ئې د هغهٔ له شرافت او نرموالي څخه ناوړه ګټه پورته کوله. خیبر د خپل نجابت قرباني سو.

سیاسنګ: آیا د ملي انقلاب/ ملي غورځنګ د ګوند غړیتوب ئې درلود؟
ډاکټر شرق: قطعاً ئې غړیتوب نهٔ درلود. مخالفینو ئې دا تور ورباندې لګولی دی.

نور بیا

سیاسنګ: ولې ووژل سو؟

یادونه: قدرمنو لوستونکو! دا هم د ښاعلی رحمت آریا د آرشیف: لینک

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راليږلو مخکې په ځیر و لولئ